

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Vårdcentralen Södertull

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2023-02-16

Datum

Magnus Tufvesson och Miriam Hellman Ben-

Neji

Inspektörer

Styrkor

- En etablerad stadsvårdcentral med god utbildningstradition och låg personalomsättning i läkargruppen.
- Engagerad och erfaren verksamhetschef som är väl insatt i ST-utbildningens villkor och som tydligt lyfter fram vikten av ett hållbart arbetsliv.
- Mycket erfaren, entusiastisk och utbildningsintresserad HL-grupp som trivs tillsammans där några även är engagerade i läkarutbildningen i Lund.
- ST-läkargrupp med gott kollegialt stöd från handledare, övriga specialister samt verksamhetschef.
- God struktur på läkarmöten där ST-läkare och specialister turas om att leda och planera mötet.
- Återkommande specialistkollegium samt etablerad struktur för medsittning inkl omvänd medsittning med både sin egen och andras handledare som del i kompetensvärdering.

Svagheter

Förbättringspotential

- Arbeta med att strukturera återkopplingen för de kompetenser som ingår i ST-utbildning med fokus på ledarskapskompetenser, som t.ex. att arbeta i och leda team, rondarbete.
- Utveckla struktur kring internutbildning för läkarkollegor och andra medarbetare på vårdcentralen, till exempel sjuksköterskor. Låt detta bli en del i ledarskapsträningen avseende pedagogiska och kommunikativa färdigheter. Ge strukturerad återkoppling på detta.
- Bygg vidare på en struktur kring diskussioner som redan startats för att ta in vetenskapliga studier/artiklar som berör det dagliga allmänmedicinska arbetet, till exempel journal club's.
- Arbeta vidare med kvalitetsarbete i det dagliga arbetet på vårdcentralen.
- Stötta handledarna konkret genom att ge dem tid och utrymme att arbeta med handledningsfrågor.

STRUKTUR

A Verksamheten

Södertulls vårdcentral ligger centralt i Lund och har 12800 listade patienter. Vårdcentralen ligger på två våningar och har BVC, MVC, SÄBO och ett väl utvecklat samarbete med hemsjukvården med rond varje vecka. Förutom distriktssköterskemottagning finns även flera andra sköterskemottagningar som diabetesmottagning, Astma/KOL-mottagning, äldremottagning, blodtrycksmottagning samt öppensnabbmottagning. Tjänstgöringen för ST-läkarna bedöms vara tillräckligt allsidig.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

På vårdcentralen finns åtta specialister i allmänmedicin med tjänstegrad motsvarande 6,15. För närvarande finns sju ST-läkare och en AT-läkare. Vårdcentralen är även bemannad med övriga kompetenser som krävs för att bedriva verksamhet inom hälsovalet. Sittande handledning schemalagd en timme varje vecka och goda möjligheter till löpande instruktioner under det vardagliga kliniska arbetet. SR erbjuder HL-utbildning två gånger per termin.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Välutrustad enhet med modern utrustning och stora ändamålsenliga lokaler. Två öronrum med öronmikroskop i varje och även ett ögonmikroskop i ett av dessa rum. Välutrustade rum för gyn/rektoskopiundersökning. Alla ST-läkare har egna funktionella arbetsrum. Man har via SR-funktionen och regionen tillgång till medicinskt bibliotek, vetenskapliga tidskrifter och vårdprogramsdokument online.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Verksamheten listar på samtliga fast anställda läkare inklusive ST-läkarna. ST-läkarna har då de startar sin ST ca 400 listade. Listningen ökar succesivt under åren för att i slutet hamna kring 1000 listade. Ingen leg läkare med sikte på ST finns anställd på enheten vid inspektion, därav lämnas denna ruta tom. Beredskap ligger på privat utförare och ST-läkarna erbjuds att auskultera där men beredskap ingår inte i ST. ST erbjuds delta i gemensam kväll/helgmottagning och handlägger även akutfall på vårdcentralen.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Handledningen av ST präglas av tydligt engagemang från erfarna handledare som beskriver en stor medvetenhet om handledningens delmoment och innehåll. Enheten har väl etablerade rutiner för kompetensvärdering i form av medsittning med strukturerad återkoppling. På enheten utövar man även omvänd medsittning. Förberedelse inför och uppföljning efter genomförd sidotjänstgöring sker och i vissa fall har även huvudhandledare kontakt med handledare på kliniken.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidoutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

På enheten hålls ett större läkarmöte en gång i veckan med ett rullande schema för vem som håller i mötet vilket inkluderar ST-läkarna. Utöver det har man kortare avstämningar varje morgon där utrymme ges för att diskutera patientärenden. ST-läkarna har lästid varje vecka samt återkommande gemensamma ST-dagar med föreläsningar och erbjuds deltagande i FQ-grupp för inomprofessionell reflektion. ST-läkarna ges även i övrigt goda möjlighet till fortbildning i övrigt i form av kurser till exempel.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

På läkarmöten diskuteras bland annat medicinska rön men arbetet med att ytterligare förankra den medicinska vetenskapen i dessa träffar kan utvecklas och man kan utnyttja den höga kompetensnivån i läkargruppen där det finns disputerade kollegor. Regionen erbjuder utbildning i vetenskapligt förhållningssätt. ST-läkarnas vetenskapliga arbeten presenteras vid regionala ST-läkarmöten. Goda förutsättningar finns för kvalitetsarbete och läkargruppen beskriver att hela vårdcentralen präglas av löpande förbättringsarbete.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarna på enheten övar ledarskapskompetens på flera olika sätt, dels genom att planera och leda läkarmöten, dels genom att leda teamronder. Utöver det övas handledning av AT/BT-läkare och studenter där man också har en struktur för hur ST-läkaren får återkoppling på sin handledning. Enheten vann förra året ett pris för god handledning av läkarstudenter. Ledarskapsträning kan utvecklas vidare genom att bereda möjligheter för ST-läkarna att undervisa, t.ex. hålla föreläsning för sjuksköterskor med efterföljande strukturerad återkoppling.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.